

RADA PRE MEDIÁLNE SLUŽBY

Palisády 36, 811 06 Bratislava

Rozhodnutie č. RL/28/2022
Správne konania č. 180/SKO/2022-MS

Bratislava dňa 21. 12. 2022
Doložka právoplatnosti:

R O Z H O D N U T I E

Rada pre mediálne služby (ďalej len „regulátor“) ako orgán príslušný podľa § 110 ods. 1 a 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách v spojení s ustanoveniami § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. v spojení s ustanovením § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 180/SKO/2022-MS, spoločnosť FRONTINUS s. r. o.

porušil

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách účinného do 31. 7. 2022 (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“)

tým,

že v rámci rozhlasovej programovej služby Rádio Frontinus odvysielal dňa 24. 5. 2022 v čase o cca 13:00 hod. spravodajský program *Global Rádia Frontinus* vrátane príspevkov, ktoré obsahovali jednostranné vyjadrenia týkajúce sa vojenského konfliktu Ukrajiny s Ruskom, bez uvedenia ich konkrétneho zdroja, z pohľadu Ruska, pričom priame ani sprostredkované vyjadrenia, ktoré by reprezentovali ukrajinskú stranu, resp. jej spojencov v rámci vzniknutého vojnového konfliktu, neboli odvysielané a v ktorom tiež nezabezpečil povinnosť oddeliť názory a hodnotiace komentáre, keď uviedol, cit.: „Už od počiatku sa však v oficiálnej ukrajinskej verzii objavovali trhliny. Od záberov prvých ukrajinských jednotiek, ktoré do mesta po odsune Rusov prišli, a ktoré žiadne mŕtvolky ležiace na cestách neukazovali až po príhovor starostu Buče, ktorý žiadne vraždenie civilistov nespomínal“, od informácií spravodajského charakteru, čím došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“

O d ô v o d n e n i e

Podľa § 109 ods. 2 prvej vety zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách: „Regulátor vykonáva dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu, poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a poskytovanie platforiem na zdieľanie obsahu“.

Podľa § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách: „Konania vo veci dodržiavania právnych predpisov, ktoré sa začali pred 1. augustom 2022 a ktoré neboli právoplatne skončené, sa dokončia podľa právnych predpisov účinných k 31. júlu 2022“.

Toto rozhodnutie bolo z uvedeného dôvodu prijaté podľa pravidiel vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. t. j. právnej úpravy účinnej k 31. júlu 2022.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa, podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z., vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb., s výnimkou ustanovení § 23 v časti nesprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, § 53, § 54, § 56 až 68 zákona č. 71/1967 Zb.

* * *

Regulátor na svojom zasadnutí dňa 6. 7. 2022 prijal uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi FRONTINUS s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že na rozhlasovej programovej službe Rádio Frontinus odvysielal dňa 24. 5. 2022 v čase o cca 13:00 hod. program *Global Rádia Frontinus*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 17. 8. 2022, na základe čoho začalo správne konanie č. 180/SKO/2022-MS. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu a záznam vysielania programu *Global Rádia Frontinus* odvysielaného dňa 24. 5. 2022 v čase o cca 13:00 hod. na programovej službe Rádio Frontinus.

Dňa 8. 9. 2022 bolo Rade doručené vyjadrenie právneho zástupcu účastníka konania k predmetu správneho konania č. 180/SKO/2022-MS spolu so žiadosťou o nariadenie ústneho pojednávania. Dňa 8. 12. 2022 bola právnenému zástupcovi účastníka konania zaslaná pozvánka na ústne pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť v rámci zasadnutia regulátora 21. 12. 2022. Dňa 18. 12. 2022 právny zástupca účastníka konania elektronickou poštou informoval, že sa ústneho pojednávania v danom termíne nemôže zúčastniť. Regulátor dospel k záveru, že napriek neúčasti účastníka konania disponoval dostatočnými podkladmi pre vydanie rozhodnutia v zmysle príslušných zákonných požiadaviek.

Podkladom pre toto rozhodnutie sú kópia záznamu vysielania programovej služby Rádio Frontinus zo dňa 24. 5. 2022 v čase od 13:00 do 14:00 hod. a prepis/popis skutkového stavu k správnenému konaniu č. 180/SKO/2022-MS.

Regulátor po získaní všetkých podkladov pre rozhodnutie a oboznámení sa s nimi v danej veci rozhodol dňa 21. 12. 2022.

* * *

Monitorované vysielanie: Global Rádia Frontinus
Deň vysielania: 24. 05. 2022
Čas vysielania: cca 13:01 h
Označenie podľa JSO: -

Vysielanie bolo zmonitorované zo záznamu RVR

časový kód cca:

13:00:00 začiatok záznamu

13:00:00 hudobná zložka

cca **13:00:26** reklamný blok

cca **13:01:56** začiatok programu **Global Rádia Frontinus**

„Národné milície Luhanskej ľudovej republiky obsadili včera obec Myronivskije v regióne asi 12-tisícového mesta Svitlodarsk. To vojskám milícií umožňuje kontrolovať cestu na mesto Bakhmut, známe do roku 2016 ako Art'omovsk a tamojšiu priehradu, ktorú má ešte pod kontrolou ukrajinská armáda. Bojovalo sa už aj priamo v meste Lyman. Aj keď sa ukrajinské letectvo už krátko po 24. februári považovalo za zničené, nie je tomu tak. Včera ruská protivzdušná obrana zostrelila tri Suchoje -25. Dva v chersonskej oblasti, jeden v regióne Pavlohrada. Podľa ruských informačných zdrojov bol pri prehliadkach v Azovstale, priemyselnom areáli premenenom na pevnosť bojovníkov Azova, nájdený satelitný telefón, patriaci predtým misii OBSE. Už predtým sa objavili zmienky o terénnych automobiloch organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, ktoré neskôr využívali práve Azovci. Spojené štáty podporia účasť Japonska ako stáleho člena reformovanej bezpečnostnej rady OSN. S informáciou prišiel včera po rokovaní s americkým prezidentom Joeom Bidenom v Tokiu japonský premiér Fumio Kishida. Ten uviedol: „Vyjadril som nevyhnutnosť reformovať a posilniť organizáciu Spojených národov, vrátane bezpečnostnej rady, ktorej význam pre mier a bezpečnosť v medzinárodnom spoločenstve narastá a získal som podporu amerického prezidenta.“ A pokračoval: „Prezident vyhlásil, že Spojené štáty podporia Japonsko v jeho snahe o stále členstvo v novej bezpečnostnej rade.“ Bezpečnostná rada OSN pozostáva z piatich stálych členov: Číny, Francúzska, Ruska, Spojeného kráľovstva a Spojených štátov, ako aj z desiatky nestálych členov, ktorými sú v súčasnosti práve Japonsko, ďalej Angola, Egypt, Malajzia, Nový Zéland, Senegal, Španielsko, Ukrajina, Uruguaj a Venezuela. Nestály členovia sú volení na dva roky. Krajina vychádzajúceho slnka môže v nasledujúcom roku obnoviť svoje členstvo už po dvanásty krát, čo z nej robí najdlhšie fungujúceho nestáleho člena. Japonsko je aj jedným z najväčších prispievateľov do OSN. Jeho príspevok na tento rok tvoril 235 miliónov dolárov, čím sa umiestnilo i pred Nemeckom so 175 miliónmi dolárov podpory a Spojeným kráľovstvom so 125 miliónovým príspevkom. Práve výška príspevku do OSN môže rozhodovať o novom stálom členovi rady. Japonsko je ako potencionálny stály člen bezpečnostnej rady pre USA dôležité aj pre narastajúci význam indopacifického regiónu a tamojšie ambície Číny. O rozšírení počtu členov bezpečnostnej rady sa hovorí už dlhšie. Nie je však pravdepodobné, že by Čína či Rusko podporili jej rozšírenie práve o Japonsko.

Západné masmédiá museli priznať, že mnohí obyvatelia ukrajinského mesta Buča boli zabíjani v dôsledku ostreľovania mesta ukrajinským delostrelectvom. S vyhlásením prišiel včera na zasadnutí bezpečnostnej rady, ruský veľvyslanec pri OSN, Vasily Nebenzya. Ten uviedol: „Krikľavým príkladom je incident so smrťou civilistov v Buči, ktorí na príkaz svojich vlád šírili západné médiá a obvinili z neho ruskú armádu. Všetky objektívne skutočnosti a dôkazy utúľali. Namiesto toho sa roztáčali úplné klamstvá.“ Nakoniec však podľa ruského diplomata pod tlakom faktov boli aj západné médiá prinútené priznať, že veľa civilistov v Buči nezomrelo na strelné poranenia ako tvrdí Ukrajina, ale na delostrelecké granáty zastaraného typu, ktoré boli použité ozbrojenými silami Ukrajiny, počas bombardovania tohto mesta. Po stiahnutí sa ruských jednotiek z mesta Buča, obvinil kyjevský režim Rusko zo spáchania vojnových zločinov, vražd civilistov. Kauza získala veľkú publicitu a zlomila dovtedy zdráhavý postoj Nemecka

a ďalších západných krajín k dodávaniu ťažkých zbraní Kyjevu. Už od počiatku sa však v oficiálnej ukrajinskej verzii objavovali trhliny. Od záberov prvých ukrajinských jednotiek, ktoré do mesta po odsune Rusov prišli, a ktoré žiadne mŕtvolky ležiace na cestách neukazovali až po príhovor starostu Buče, ktorý žiadne vraždenie civilistov nespomínal. Ruská strana od počiatku prípad označovala za provokáciu.

Predseda poľskej vládnej agentúry pre strategické rezervy Michal Kuczmierowski varuje pred blížiacou sa skutočnou krízou súvisiacou najmä s obmedzeným prístupom k energetickým zdrojom, zároveň poukazuje na gigantický problém, v podobe neustále sa zvyšujúcej sa inflácie a vysokých cien v obchodoch. Kuczmierowski v rozhovore pre portál Interia hovorí okrem iného aj o nahromadených zásobách ropy a zemného plynu. V súčasnosti má mať Rzadowa Agencja Rezerw Strategicznych tridsať dňové zásoby plynu a zásoby kvapalných palív na deväťdesiat dní. V prípade ropy sa však zásoby majú postupne znižovať. Okrem toho sa pracuje na novom systéme minimálnych zásob, pričom šéf strategických rezerv pripúšťa, že v budúcnosti môžu nastať vážne krízové situácie. Môže za to nielen udalosti na Ukrajine, ale aj transformácia na zelenú energetiku. Okrem toho rastie dopyt po energetických zdrojoch a ich dostupnosť sa neustále znižuje. Podľa Kuczmierowskeho by sa Poliaci mali pripravovať na skutočnú krízu. Problematické sú podľa šéfa inštitúcie, najmä zvyšujúce sa náklady na dopravu, vrátane samotnej ceny práce, okrem iného aj pre vysoké platové očakávania nedokáže ani samotná agentúra obsadiť všetky svoje voľné pracovné pozície. Agentúra sa momentálne podieľa aj na operácii pomoci pre Ukrajinu. Podľa Kuczmierowskeho predstavovala táto pomoc ekvivalent 450 miliónov poľských zlotých, čo je takmer 98 miliónov eur a išli predovšetkým o vlakové dodávky jedla a paliva.“

cca 13:09:08 koniec programu **Global Rádia Frontinus**

cca 13:09:09 predpoveď počasia

cca 13:09:59 koniec predpovedi počasia

cca 13:10:00 začiatok programu *Popoludnie s Rádiom Frontinus*

cca 14:00:04 koniec záznamu

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Pojmy objektivnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z., ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupú a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

Účastník konania odvysielal na rozhlasovej programovej službe Rádio Frontinus dňa 24. 5. 2022 o cca 13:00 hod. program *Global Rádia Frontinus*, ktorý je formátom spravodajskej relácie prinášajúcej prostredníctvom moderátora sumár najdôležitejších udalostí daného dňa.

Správne konanie č. 180/SKO/2022-MS bolo začaté na základe dôvodného podozrenia, že účastník konania odvysielaným programom porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov, pričom názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. V rozsahu svojej pôsobnosti, v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 písm. g) v spojení s § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. a § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z., bol regulátor povinný preskúmať, či odvysielaný program spĺňal požiadavku objektivnosti a nestrannosti.

Správne konanie v prejednávanej veci sa začalo kvôli spornému obsahu prvého a tretieho príspevku. Prvý príspevok prináša informáciu, že národné milície Luhanskej ľudovej republiky mali obsadiť obec Myronivskije, čo milíciám umožňuje kontrolovať cestu na mesto Bakhmut, ale i priehradu, ktorú však ovládala ukrajinská armáda. Príspevok ďalej informuje o bojoch v meste Lyman, respektíve aj o tom, že ruská protivzdušná obrana zostrelila tri bojové lietadlá Suchoj Su-25. Podľa moderátora, ktorý sa odvoláva na „ruské informačné zdroje“, mal byť v Azovstale nájdený satelitný telefón, ktorý predtým patril misii OBSE. Moderátor dodáva, že už predtým sa objavila informácia o terénnych automobiloch patriacich tejto organizácii, ktoré neskôr využívali členovia pluku Azov.

Tretí príspevok oznamuje, že západné masmédiá museli priznať, že mnohí obyvatelia ukrajinského mesta Buča boli zabití v dôsledku ostreľovania mesta ukrajinským delostrelectvom. S vyhlásením mal podľa moderátora prísť na zasadnutí bezpečnostnej rady Vasily Nebenzya, ktorý je ruským veľvyslancom pri OSN. Za tým moderátor cituje Nebenzovo stanovisko, pričom dodáva, že podľa ruského diplomata boli západné médiá pod tlakom faktov prinútené priznať, že veľa civilistov v Buči nezomrelo na strelné poranenia, ako tvrdí Ukrajina, ale na delostrelecké granáty zastaraného typu, ktoré boli použité ozbrojenými silami ukrajinskej armády počas bombardovania spomínaného mesta. Moderátor informuje, že po stiahnutí ruských vojakov obvinil kyjevský režim Rusko zo spáchania vojnových zločinov a vražd civilistov, pričom celá kauza mala získať veľkú publicitu, ktorá presvedčila Nemecko a iné západné krajiny ku dodávaniu ťažkých zbraní na Ukrajinu. Na záver príspevku moderátor zdôrazňuje, že od počiatku sa v ukrajinskej verzii objavovali trhliny. Od záberov prvých ukrajinských jednotiek, ktoré do mesta po odsune Rusov prišli, a ktoré žiadne mŕtvolky ležiace na cestách neukazovali, až po príhovor starostu Buče, ktorý žiadne vraždenie civilistov nespomínal. Moderátor dodáva, že ruská strana od počiatku tento prípad označovala za provokáciu.

Konkrétne v **prvom príspevku** okrem iného odznelo, cit.: *„Národné milície Luhanskej ľudovej republiky obsadili včera obec Myronivskije v regióne asi 12-tisícového mesta Svitlodarsk. To vojskám milícií umožňuje kontrolovať cestu na mesto Bakhmut, známe do roku 2016 ako Arťomovsk a tamojšiu priehradu, ktorú má ešte pod kontrolou ukrajinská armáda. Bojovalo sa už aj priamo v meste Lyman. Aj keď sa ukrajinské letectvo už krátko po 24. februári považovalo za zničené, nie je tomu tak. Včera ruská protivzdušná obrana zostrelila tri Suchoje -25. Dva v chersonskej oblasti, jeden v regióne Pavlohrada. Podľa ruských informačných zdrojov bol pri prehliadkach v Azovstale, priemyselnom areáli premenenom na pevnosť bojovníkov Azova, nájdený satelitný telefón, patriaci predtým misii OBSE. Už predtým sa objavili zmienky o terénnych automobiloch organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, ktoré neskôr využívali práve Azovci“.*

Medzi kritériá zachovania objektívneho informovania sa okrem iného zaraďuje aj **transparentnosť** sprostredkovaných informácií. Ako vyplýva z vyššie citovaného, v rámci predmetného programu boli v prípade prvého príspevku bez uvedenia konkrétneho zdroja prezentované informácie o vojenskej situácii a dianí na Ukrajine. Z kontextu príspevku, ako aj z použitej terminológie (Luhanská ľudová republika, Azovci) je však zrejmé, že zdrojom informácií o postupe národných milícií medzinárodným spoločenstvom neuznanej „Luhanskej ľudovej republiky“, t. j. ozbrojeného zboru bojujúceho na strane a pod velením Ruskej federácie, sú výlučne zdroje blízke ruskej strane. Rovnaký záver platí aj o ďalšej časti predmetného príspevku, v ktorej sa účastník konania výslovne odvolal na bližšie nešpecifikované „ruské informačné zdroje“.

V tejto súvislosti regulátor cituje tvrdenie účastníka konania, podľa ktorého sa znepriatelené strany v čase vojnového konfliktu *„viac či menej uchylujú k propagande a klamstvám“*. So zreteľom na uvedené konštatovanie je však zrejmé, že postup vysielateľa, ktorý pri informovaní o vojnovom konflikte vychádza výlučne z informácií jednej zo zúčastnených strán, a to bez bližšej špecifikácie zdroja, nemôže napĺňať požiadavky na objektívnosť, najmä pokiaľ ide o uvedené kritérium transparentnosti, ako aj kritériá nestrannosti a vyváženosti. Účastník konania na jednej strane vo svojom vyjadrení vychádza zo základnej premisy, podľa ktorej je vo vysielaní spravodajstva *„najdôležitejšie... hľadanie pravdy“*, na druhej strane je však zrejmé, že toto hľadanie v prípade predmetného príspevku

spočívalo vo výlučnom prezentovaní informácií jednej strany, priameho účastníka konfliktu, navyše bez bližšej špecifikácie konkrétneho zdroja.

Rovnako problematickým sa z hľadiska základných požiadaviek na objektivnosť spravodajstva, predovšetkým v súvislosti s kritériom vyváženosti, javí **tretí príspevok** odvysielaný v rámci predmetného programu. V tomto príspevku odznelo, cit.: „*Západné masmédiá museli priznať, že mnohí obyvatelia ukrajinského mesta Buča boli zabití v dôsledku ostreľovania mesta ukrajinským delostrelectvom. S vyhlásením prišiel včera na zasadnutí bezpečnostnej rady, ruský veľvyslanec pri OSN, Vasily Nebenzya. Ten uviedol: - Krikľavým príkladom je incident so smrťou civilistov v Buči, ktorí na príkaz svojich vlád šírili západné médiá a obvinili z neho ruskú armádu. Všetky objektívne skutočnosti a dôkazy utulali. Namiesto toho sa roztáčali úplné klamstvá.*“ - Nakoniec však podľa ruského diplomata pod tlakom faktov boli aj západné médiá prinútené priznať, že veľa civilistov v Buči nezomrelo na strelné poranenia ako tvrdí Ukrajina, ale na delostrelecké granáty zastaraného typu, ktoré boli použité ozbrojenými silami Ukrajiny, počas bombardovania tohto mesta. Po stiahnutí sa ruských jednotiek z mesta Buča, obvinil kyjevský režim Rusko zo spáchania vojnových zločinov, vražd civilistov. Kauza získala veľkú publicitu a zlomila dovtedy zdráhavý postoj Nemecka a ďalších západných krajín k dodávaniu ťažkých zbraní Kyjevu. Už od počiatku sa však v oficiálnej ukrajinskej verzii objavovali trhliny. Od záberov prvých ukrajinských jednotiek, ktoré do mesta po odsune Rusov prišli, a ktoré žiadne mŕtvolky ležiace na cestách neukazovali až po príhovor starostu Buče, ktorý žiadne vraždenie civilistov nespomínal. Ruská strana od počiatku prípad označovala za provokáciu“.

V tejto súvislosti je na účely vymedzenia kontextu potrebné zhrnúť základné fakty: Mesto Buča v Kyjivskej oblasti bolo jedným z prvých cieľov ruskej armády, ktorá ho obsadila v rámci prvej vlny invázie pri snahách o dobytie hlavného mesta už 27. februára 2022, t. j. tri dni po začiatku ruského útoku na Ukrajinu. V dôsledku účinnej ukrajinskej obrany boli ruské jednotky nútené k ústupu z mesta koncom marca, ukrajinská armáda Buču oslobodila 1. apríla 2022. Už počas viac ako mesiac trvajúcej okupácie sa z Buče začali šíriť informácie o krutosti a brutalite ruských vojakov a možnom páchaní vojnových zločinov, a to najmä prostredníctvom rozhovorov starostu Anatolija Fedoruka s médiami. Tieto obavy sa potvrdili po oslobodení Buče, keď boli v uliciach mesta a v masových hrobách objavené mŕtve telá zastrelených či umučených civilistov (oficiálny počet civilných obetí je 458). Okamžitou reakciou Ruska bolo nielen odmietnutie akejkoľvek zodpovednosti, ale aj obvinenie voči ukrajinskej strane zo zinscenovania týchto udalostí s cieľom získať podporu zahraničných vlád a medzinárodnej verejnej mienky. Naopak, k ukrajinskému obvineniu zo spáchania vojnových zločinov vznesenému voči Ruskej federácii sa následne priklonili nielen západné vlády a nadnárodné a medzinárodné organizácie (EÚ, OSN, Amnesty International, Human Rights Watch), ale potvrdilo ich aj vyšetrowanie mnohých relevantných médií, okrem iného BBC, CNN, AFP, Associated Press, NY Times, Washington Post, Economist, Rádia Slobodná Európa atď. Okrem iného sa preukázalo, že Ruské tvrdenia sú v rozpore so zverejnenými video nahrávkami priamo z miesta zločinov a satelitnými snímkami spoločnosti Maxar Technologies. V prejednávanej veci je relevantné zdôrazniť, že všetky tieto informácie boli dostupné v čase odvysielania sporného programu, t. j. 24. 5. 2022.

Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ ide o tretí príspevok v rámci posudzovaného programu, boli predstavené výhradne vyjadrenia Ruskej federácie reprezentovanej ruským zástupcom pri OSN, čiže strany, ktorá dlhodobo odmieta obvinenia z páchania vojnových zločinov na Ukrajine. V príspevku absentujú napr. informácie nezávislých medzinárodných organizácií (OSN, či Amnesty International), podľa ktorých existujú priame dôkazy o tom, že v meste Buča boli ruskou stranou zabíjaní civilisti, resp. v príspevku nie sú špecifikované tie západné médiá, ktoré mali údajne pod tlakom faktov priznať, že veľa civilistov nezomrelo na strelné poranenia, ako tvrdia ukrajinskí predstavitelia. Z tohto dôvodu je podľa názoru regulátora jednoznačne preukázané, že tretí príspevok bol, bez ohľadu na dôvodnosť tvrdení ukrajinskej resp. ruskej strany, jednostranný a nevyvážený. Navyše, rovnako ako v prípade prvého príspevku, aj v treťom príspevku je zjavné použitie terminológie priamo pochádzajúcej z ruských zdrojov (napr. „kyjevský režim“ označujúci legitímnu a demokraticky zvolenú ukrajinskú vládu).

Okrem toho v predmetnom príspevku odzneli vyjadrenia vo vzťahu k hodnoteniu oficiálnej ukrajinskej verzie ohľadom incidentu v meste Buča, ktoré mohli vyznieť komentatívne, cit.:

„Moderátor: „Už od počiatku sa však v oficiálnej ukrajinskej verzii objavovali trhliny. Od záberov prvých ukrajinských jednotiek, ktoré do mesta po odsune Rusov prišli, a ktoré žiadne mŕtvolu ležiace na cestách neukazovali až po príhovor starostu Buče, ktorý žiadne vraždenie civilistov nespomínal.“

Podľa ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. „*názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru*“. Z prepisu/popisu skutkového stavu však vyplýva, že vyššie citované vyjadrenia moderátora programu neboli oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. vyplýva, že sloboda prejavu vysielateľa je pri **spravodajských programoch** limitovanejšia než pri iných typoch programov, keďže citovaným ustanovením sú kladené nároky na kvalitatívnu stránku spravodajského programu (objektívnosť a nestrannosť) a zároveň stanovené obmedzenia spôsobu spracovania spravodajských programov (povinnosť oddeliť názory a hodnotiace komentáre od informácií spravodajského charakteru). Účelom tejto povinnosti je zabezpečiť nestrannosť spravodajských programov. Uvedené obmedzenie vylučuje najmä uvádzanie hodnotiacich komentárov a názorov, ktoré menia spravodajskú podstatu príspevku, čím môžu ovplyvniť jeho celkové vyznenie, ktorými dochádza k podsúvaniu záverov, ktoré nevyplývajú jednoznačne z odvysielaných informácií, a ktoré zároveň majú potenciál ovplyvňovať význam konečnej informácie. Pokiaľ ide o prezentáciu hodnotiacich kritérií a subjektívnych názorov, je potrebné konštatovať, že vyváženosť a osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva sú základom objektívneho spravodajstva.

Požiadavka objektivity informácií prezentovaných v spravodajských programoch zakotvená v ustanoveniach zákona vychádza z potreby objektívneho informovania verejnosti, na základe ktorého má mať každý individuálny recipient možnosť utvoriť si vlastný názor na skutočnosti odohrávajúce sa okolo neho. V spravodajskom programe je preto nutné, aby boli recipientovi poskytované nezaujaté a objektívne informácie, pričom od subjektu prezentujúceho spravodajské informácie sa vyžaduje, aby sa v rámci prezentácie spravodajsky relevantných faktov zdržal akýchkoľvek komentárov, hodnotení, či vlastných názorov, ktoré by mohli ovplyvniť úsudok recipienta o zmysle spravodajských informácií či komunikovaných skutočnosti. Pokiaľ by k subjektívnym hodnoteniam objektívne existujúcich skutočností malo v rámci spravodajského programu dôjsť, tieto hodnotenia musia byť od informácií spravodajského charakteru striktné oddelené. Táto požiadavka bude naplnená v okamihu, keď bude pre recipienta všeobecne zrejmé, že informácie, ktoré budú nasledovať, sú subjektívnym hodnotením udalostí, o ktorých bol recipient predtým nezaujatý a objektívne informovaný.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v čl. 10 ako aj Ústava Slovenskej republiky zakotvuje pre každého právo na slobodu prejavu. Rovnako však Dohovor ako aj Ústava SR ustanovujú možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií. Sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ nezasahuje do práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. V takých prípadoch už je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy môže byť vzhľadom na okolnosti potrebné zasiahnuť do slobody prejavu. Sloboda prejavu teda nemá absolútny charakter.

Z citovaných noriem vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti,
- sledovať legitímny cieľ.

Adjektívum „nevyhnutný“ v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu, pričom vnútroštátne orgány zmluvných štátov Dohovoru majú určitý rozsah voľnej úvahy na posúdenie jej existencie, a to samozrejme s európskou kontrolou (Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej „ESLP“ vo veci Lingens v. Rakúsko, 8. júl 1986, séria A, č. 103, str. 25, ods. 39). Nevyhnutnosť zároveň znamená nemožnosť dosiahnuť cieľ obmedzenia iným spôsobom. Cieľ obmedzenia predstavuje napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana zdravia, súkromného života a pod. Z toho vyplýva, že pojem

„nevyhnutnosť“ v demokratickej spoločnosti sa musí vždy posudzovať ad hoc spolu s legitímnym cieľom.

Ústava SR zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov. Práve ochrana práv a slobôd iných je aj účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 z. z. Podmienka legality a legitimity je teda v prípade sankcionovania pre porušenie predmetného ustanovenia nepochybne naplnená. Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu.

Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských relácií, je nanajvýš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákom, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a vytvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor.

Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarca využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať. V tejto súvislosti tiež uvádzame, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.: *„Prevádzkovateľ vysielať je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov“*.

Druhou, je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Táto rovina sa skúma prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, ktorá analyzuje intenzitu porušenia zásad objektivity a nestrannosti na jednej strane a intenzitu prípadného obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej. Práve skúmanie tejto roviny je predmetom správneho konania vedeného Radou.

V prípade sankcionovania vysielaťľa za porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je potrebné vyrovnať sa s konfliktom práv, kde na jednej strane figuruje právo na slobodu prejavu vysielaťľa a na druhej právo verejnosti na informácie. Je preto úlohou Rady, ako kompetentného správneho orgánu, posúdiť skutkový stav a zvážiť, či konaním účastníka konania došlo k porušeniu ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. a či je nevyhnutné takéto konanie sankcionovať a obmedziť tak jeho slobodu prejavu.

V prípade skúmania splnenia požiadavky objektivity a nestrannosti spravodajských programov sa posudzuje ich obsah a spracovanie s ohľadom na celkové vyznenie všetkých relevantných, programom podávaných informácií. V súlade s uvedeným pristúpil regulátor k analýze sporných príspevkov z hľadiska kontextu a celkového vyznenia programu a posúdila ich aj z hľadiska miery vplyvu na celkové vyznenie obsahu posudzovaného programu.

K predmetu správneho konania č. 180/SKO/2022-MS sa účastník konania vyjadril v liste z 24. 8. 2022 doručenom regulátorovi 8. 9. 2022. Pokiaľ ide o meritum veci, účastník konania po zhrnutí obsahu programu konštatuje, ako sa už uviedlo vyššie, cit.: *„Práve hľadanie pravdy považuje klient v spravodajstve rádia za to najdôležitejšie. Samozrejme to je, najmä v čase vojnového konfliktu, kedy sa znepriatelené strany viac či menej uchylujú k propagande a klamstvám, ťažké. Obzvlášť problematické to je, ak ide o Casus Belli. Vtedy je zdržanlivosť pri posudzovaní oficiálnych správ ešte dôležitejšia“*. Následne k tomu dodáva, cit.: *„Pripomíname Glivice, Tonkinský záliv, či zbrane hromadného ničenia v Iraku. Práve Buča sa stala akcelerátorom rusko - ukrajinského konfliktu. Ten, ak mal vôbec niekedy po*

24. februári šancu na riešenie rokováním, bolo to práve na konci marca. V tom čase, keď sa ruská armáda bola nútená stiahnuť z predtým obsadených častí centrálnej Ukrajiny, Buča - mediálne forsírovaná - priliala olej do ohňa. Zlomila dovtedy viac-menej zdržanlivý postoj niektorých západných krajín. Priviedla Nemecko k rozhodnutiu poslať do zóny konfliktu i ťažké zbrane. Quí bono? Pritom pochyb o hlavnom naratíve - Rusi spáchali vojnový zločin - sa dá nájsť veľa. V prvom rade sú tu samotné ukrajinské zdroje. Videá z pochovávaní vojakov či civilov, ktorí zomreli v miestnej nemocnici na následky zranení, a teda evidentne neboli popravení „Orkami“. Videá zo vstupu prvosledových ukrajinských začíšťovacích jednotiek do Irpiňu a Buče, ktoré žiadne mŕtvoľy na cestách neukazujú. A to dokonca, ani keď dronom preskúmajú mesto. (Zato však ukazujú odvrátenú tvár - dialóg o povolenej strelbe na „kolaborantov“ - teda ľudí s bielou páskou na rukáve). O masových popravách nehovorí ani video ukrajinskej mediálnej hviezdy Dmytra Komarova, ktorý do Buče prišiel s prvými ukrajinskými jednotkami 2. apríla. (ten síce zmieňuje mŕtve telá civilistov - neukazuje ich - ale spomína, že boli zabíjajú výbuchom). Nehovorí o nich ani starosta Buče, s úsmevom vítajúci ukrajinských vojakov. Nehovorí o nich ani video zo zabitia civila (?) paľbou z ruského tanku nasnímanom zrejme ukrajinským zdrojom v Buči. Je nepochybné, že civilisti, a to nielen v Bučina Ukrajine, či v iných mestách po celom svete, počas vojny zomierajú. Je ale rozdiel obviniť celú krajinu z úmyselných masových poprav civilov a iné prasto konštatovať hrôzy vojny bez snahy vytĺcť z toho ďalšiu eskaláciu konfliktu“.

Je zrejmé, že tvrdenia o tom, že obvinenia z vojnových zločinov v Buči predstavujú v súvislosti s vojnou na Ukrajine *casus belli*, ako aj špekulácie o zamedzení možnosti mierového riešenia konfliktu, sú zo strany účastníka konania nielen sporné, ale vzhľadom na predmet tohto konania sú predovšetkým irelevantné. Rovnaký záver platí, aj pokiaľ ide o vecné spochybňovanie potenciálnych ruských vojnových zločinov. Regulátor si, na rozdiel od účastníka konania, v žiadnom prípade neosvojuje právomoc identifikovať v tomto správnom konaní materiálnu pravdu. Pokiaľ však ide o dodržiavanie zákona č. 308/2000 Z. z., konkrétne ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b), je nesporné, že informácie prezentované v dotknutom programe, konkrétne v treťom odvysielanom príspevku, vychádzali výlučne z vyjadrení jednej strany konfliktu, a teda boli jednoznačne nevyvážené a jednostranné.

Účastník konania ďalej uvádza, cit. „V snahe zdôvodniť tvrdenie o neobjektívnosti správy klienta - rádia Frontinus, zmieňuje poverený pracovník RVR absenciu iných „nezávislých zdrojov“ o tragédii. Prikladá i štyri linky. Musíme konštatovať, že v tomto prípade ide o veľmi amatérsku prácu. Na základe zdrojov z indického denníka, či slovenského portálu odvolávajúceho sa na medzinárodnú tlačovú agentúru, či o konflikte hanebne informujúcej RTVS, by sme si nikdy nedovolili obviniť subjekt, či celú krajinu zo spáchania vojnového zločinu. Najmä, ak ide o obvinenie vedúce k ďalšiemu vyhroteniu konfliktu a zahataniu cesty k rozhovorom. Nedovolili by sme si to urobiť ani na základe, podľa Rady, - informácii nezávislých medzinárodných organizácií OSN, či Amnesty International, podľa ktorých existujú priame dôkazy o tom, že v meste Buča boli protizákonne zabíjajú civilisti“.

V tejto súvislosti je zjavné, že regulátor v odôvodnení oznámenia o začatí správneho konania iba demonštratívne uviedla relevantné zdroje, ktoré sú v úplnom rozpore s informáciami uvedenými v odvysielanom príspevku, pričom účastník konania na ne v spornom programe nijakým spôsobom neodkázal. Pripomíname, že účastník konania nie je v postavení vyšetrovacieho či súdneho orgánu, ale ide o vysielateľa, ktorý má v rámci svojho spravodajstva povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť svojich programov, a to práve poukázaním na celé relevantné spektrum názorov súvisiacich s témou, ktorá je predmetom informovania verejnosti. Namiesto toho došlo konaním účastníka konania k predstaveniu názoru len jednej strany konfliktu, ktorý je výrazne menšinový až „alternatívny“, a k úplnému opomenutiu, pokiaľ ide o početné dôkazy a argumenty podporujúce protichodný názor, t. j. tvrdenia Ukrajiny.

Hoci je pravda, že účastník konania sa pri prezentácii informácie o západných médiách údajne vyvracajúcich ruský podiel na masakri cyklistov v Buči odvoláva na slová ruského diplomata, je potrebné poukázať na to, že citácia Vasilija Nebenziju bola zasadená do kontextu tvrdení, ktoré jeho slová nijako nespochybňovali, naopak, v rámci celkového vyznenia príspevku išlo akoby o dôkaz pravdivosti argumentov Ruska, ktorými svoju účasť a zodpovednosť na týchto zločinoch odmietlo. Regulátor v tejto súvislosti zastáva názor, že objektivnosť a nestrannosť spravodajstva v podobných

prípadoch nevyhnutne vyžaduje, aby sa takto závažné tvrdenia overili, napríklad odkazom na konkrétne médiá, na ktoré sa prezentovaná správa odvoláva. V opačnom prípade ide o situáciu, keď sa ako objektívny dôkaz o nevine údajného páchatel'a prezentuje nepodložené tvrdenie samotného údajného páchatel'a.

Pokiaľ ide o komentatívne tvrdenie o „trhlinách“ v ukrajinskej verzii udalostí a o ich neoddelení od informácií spravodajského charakteru, účastník konania len stroho a nelogicky konštatuje, cit. *„Poukázanie na nezrovnalosti vo výklade tragédie v Buči nazvať komentatívnym je absurdné. To by potom bolo komentatívnym i napríklad už zmieňované vyjadrenie Rady: - podľa informácií nezávislých medzinárodných organizácií OSN, či Amnesty International, podľa ktorých existujú priame dôkazy o tom, že v meste Buča boli protizákonne zabití civilisti-“*. V tejto súvislosti iba dodávame, že silný subjektívny prvok v závere tretieho príspevku je bez uvedenia zdrojov a dôvodov tohto tvrdenia jednoznačný.

Na záver svojho vyjadrenia účastník konania uvádza, cit. *„Vzhľadom na dôležitosť a význam, aký Buča po mediálne forsírovanej pozornosti dosiahla, vychádzali všetky správy klienta najmä z primárnych zdrojov. Ubezpečujeme RVR, že klient osobne prešiel násobne viac linkov, ako tie štyri zaslané RVR. Klient videl fotky Max.aru, videl na videách „hýbajúce sa mŕtve telá“ i vyjadrenia debunkerov o kvapkách vody, či optických klamoch. Klient prečítal x článkov na x portáloch. Prezrel x príspevkov na sociálnych sieťach. Klient si nerobí nárok na neomylnosť, ani na absolútnu pravdu. Ale klient musí zodpovedne prehlásiť, že trvá na tom, že celý program ako i samotný príspevok o Buči sú v poriadku a svojou objektivitou vysoko prevyšujú bežné spravodajstvo domácej proveniencie - ktoré je skôr proukrajinskou/prozápadnou propagandou, vojnovým štvaním a rozpútavaním protiruského šovinizmu“*.

V tejto súvislosti regulátor upozorňuje na skutočnosť, že spravodajský program sa s ohľadom na jeho objektivnosť a nestrannosť hodnotí ako uzavretý celok. Nejde o súčasť informačnej mozaiky, v rámci ktorej by „alternatívny“ charakter samostatne prezentovanej informácie zvyšoval jej hodnotu z hľadiska objektivity spravodajstva a „hľadania pravdy“. V tomto správnom konaní preto nie je relevantné to, čo všetko účastník konania pri príprave programu „videl, prešiel a prečítal“, ale len to, čo v ňom odvysielal.

Poukazujúc na charakter médií (osobitne spravodajských programov v nich vysielaných) ako subjektov schopných ovplyvňovať verejnú mienku jednoznačne vyvstáva požiadavka, aby boli obzvlášť spravodajské informácie podávané recipientom objektívne, nestranným spôsobom, a najmä tak, aby si mohli utvoriť vlastný názor na prezentovanú tému. Za problematické z hľadiska súladu posudzovaných dvoch príspevkov resp. predmetného programu ako celku s ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v danom prípade regulátor považuje tri rôzne skutočnosti: po prvé ide o preberanie a šírenie neoverených a neoveriteľných informácií z netransparentných zdrojov, po druhé ide o jednostranné prezentovanie názorov jednej strany vojenského konfliktu, ktorá je na základe všeobecného konsenzu považovaná za agresora. Po tretie je to subjektívna prezentácia „trhlín“ v ukrajinskej verzii podávaná ako objektívny fakt (*„Už od počiatku sa však v oficiálnej ukrajinskej verzii objavovali trhliny“*).

Je zrejmé, že v danom prípade sa otázka páchatel'ov masového vraždenia civilného obyvateľstva v Buči stala predmetom sporu medzi najmenej dvoma stranami. Hoci názor ukrajinskej strany má v rámci medzinárodného spoločenstva výraznú podporu väčšiny krajín medzinárodného spoločenstva (viackrát vyjadrenú hlasovaním Valného zhromaždenia OSN), ako aj najvýznamnejších svetových médií, práve tento názor v spornom programe úplne absentoval, resp. bol predmetom odsúdenia a kritiky. Už v čase odvysielania program *Global Rádia Frontinus* boli pritom dôkazy, ktoré sú základom obvinení ruských jednotiek z vojnových zločinov, verejne známe a dostupné.

Vychádzajúc z tejto skutočnosti je však nevyhnutné, aby bolo v spravodajských programoch, ktoré sa legitímne rozhodnú informovať aj o alternatívnych skutočnostiach spochybňujúcich väčšinové závery, toto väčšinové názorové spektrum v každom prípade zastúpené. Po posúdení kvalitatívneho hľadiska možného negatívneho dopadu prezentovania uvedených informácií dospel regulátor k názoru, že predmetný program bez sprostredkovania postoja druhého názorového spektra vyznel v neprospech

oficiálnych predstaviteľov Ukrajiny a jej spojencov, pričom v záujme vyváženosti sprostredkovaných informácií mali byť sprostredkované taktiež objektívne informácie o pozícii ukrajinskej vlády. Prezentovanie len jedného názorového spektra v asociácii s kritickými vyjadreniami na adresu Ukrajiny vyznievalo voči tejto krajine, ktorá je obeťou agresie, výlučne negatívne. Účastník konania takýmto prezentovaním v spravodajskom programe porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo zákonnej požiadavky na vyváženosť sprostredkovaných informácií ako jedného z hlavných kritérií objektívneho informovania.

Zároveň v prípade tretieho príspevku treba informovanie o údajných nedostatkoch v ukrajinskej verzii udalostí týkajúcich sa tragédie v Buči považovať za nenáležitú a zavádzajúcu, pričom podľa regulátora predstavujú subjektívny komentár, ktorý nemôže byť súčasťou spravodajských informácií, keďže významne mení výsledný charakter komunikovaných informácií. Ako je zrejmé, vo vzťahu k Ukrajine majú silný negatívny kontext. Uvedené tvrdenia preto možno označiť ako subjektívne hodnotiace komentáre vychádzajúce z argumentov, ktorých pravdivosť je sporná. Účastník konania si v danom prípade prostredníctvom moderátora prisvojil úlohu posúdiť, teda hodnotiť predmet, o ktorom informuje. Takúto činnosť mu ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. síce nezakazuje, platí to však len za predpokladu, že tieto hodnotenia oddelí od informácií spravodajského charakteru, k čomu v tomto prípade nedošlo.

Na splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je potrebné zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu s ohľadom na jeho celkové vyznenie. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu, v prípade, ak prezentuje kontroverznú informáciu, v ktorej je zainteresovaných viacero strán, je zabezpečiť stanovisko všetkých takto dotknutých strán. V posudzovaných príspevkoch nielenže absentovali vyvažujúce informácie k prezentovanej téme, ale moderátor navyše uviedol aj vlastné úsudky, ktoré podané informácie takýmto spôsobom ešte viac znehodnotili.

V prípade informovania prostredníctvom spravodajských a politicko-publicistických programov je právo verejnosti na informácie napĺňané aj poskytovaním informácií určitej kvality. Opodstatnenosť tejto povinnosti vyplýva z charakteru daných programov. Spravodajské, ako i politicko-publicistické programy obsahujú informácie, ktoré majú v demokratickej spoločnosti nepochybne mienkotvorný charakter, preto je nevyhnutné, aby boli takto prezentované informácie vyvážené a vo svojom celku objektívne a nestranné, sledujúc vytvorenie podmienok na to, aby si recipient na ich základe mohol vytvoriť na predmetnú otázku vlastný názor. Právo verejnosti na informácie je nesporne legitímnym cieľom na obmedzenie slobody prejavu.

Reguláciou a výkonom dohľadu v oblasti vysielania tak neprichádza k nelegitímnemu obmedzovaniu slobody prejavu subjektov. V prípade, ak sú v rámci vysielania prezentované jednostranné názory, v záujme splnenia si svojej zákonnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je vysielateľ povinný zabezpečiť ich vyváženú a objektivizáciu. Regulátor dospel k záveru, že v posudzovanom prípade účastník konania prezentované informácie nevyvažoval. Vzhľadom na celkové vyznenie programu a význam poskytovaných informácií má regulátor za to, že na základe spracovania a obsahu bol poslucháčom prezentovaný jediný názor a nebolo tak umožnené, aby si mohli na prezentovanú tému utvoriť vlastný názor, založený na pluralitných informáciách.

V zmysle vyššie uvedeného regulátor rozhodol, že konaním účastníka konania došlo k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. a je odôvodnené a v demokratickej spoločnosti nevyhnutné voči nemu vyvodit' administratívnoprávnu zodpovednosť

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z.

ako aj zákona č. 71/1967 Zb., ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona tak nie sú, ako sa už uviedlo v predchádzajúcom bode, dôvodom na zastavenie správneho konania.

Podľa § 64 ods. 1 a 2 zákona č. 308/2000 Z. z.:

„1) Za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi⁷⁾ rada ukladá tieto sankcie:

- a) **upozornenie na porušenie zákona,**
- b) *odvysielanie oznamu o porušení zákona,*
- c) *pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti,*
- d) *pokutu,*
- e) *odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.*

Vzhľadom na to, že podľa názoru regulátora nebolo v prejednávanej veci potrebné uložiť sankciu podľa § 64 ods. 1 písm. b) resp. § 65 zákona č. 308/2000 Z. z., bola účastníkovi konania uložená sankcia podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. (upozornenie na porušenie zákona) sa v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. nie je možné odvolať.

Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 177 a nasl. Správneho súdneho poriadku.

Podľa § 52 zákona č. 71/1967 Zb. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:

- 1x FRONTINUS s. r. o (elektronicky)
- 2x Rada pre mediálne služby

PhDr. Marta Danielová
predsedníčka
Rady pre mediálne služby